

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Görbe Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Horony Levente ügyvéd által képviselt alperes ellen szállítmányozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. október 25. napján kelt 6.G.40.353/2010/14. számú ítélete ellen az alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 187.500,- (Egyszáznyolcvanhétezer-ötszáz) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2009. október 12-e és 2009. december 2.-a között az alperes tíz alkalommal adott megbízást, amelyet a felperes szállítmányozási megbízásként igazolt vissza. Minden esetben az árut kifogás nélkül a címzett átvette, azonban az alperes a felperes részére a szállítmányozási díjakat nem fizette ki.

2009. szeptember 23-án az alperes díjajánlatot kért Magyarországról Olaszországba 1.000/2.000 tonna kukorica havonta történő szállítására oldalborítós kamionnal. Szeptember 24-én felperes az ajánlatot azzal adta meg, hogy az október 31-ig érvényes. 2009. szeptember 24-én az alperes közölte a felperessel, hogy úgy tűnik az ajánlatot a partner elfogadta, másnapra ígérték a szerződést, október, november, december hónapokra havi 1.000 tonna áru szállításáról lenne szó. Közölte azt is, hogy amint megvannak a pontos adatok, egyeztetnek a továbbiakat illetően. 2009. szeptember 25-én az alperes ismételten megerősítette, hogy a partnere elfogadta a díjakat, küldte az erre irányuló megbízást, amelynek felperes által aláírt és lepecsételt példányának visszaküldését kérte. Ugyanezen a napon az alperes és a megbízója szerződést kötöttek október, november, december hónapokra havi 1.000 tonna áru szállítására.

A felperes az alperes által küldött szerződést nem írta alá.

2009. szeptember 28-án az alperes közölte a felperessel, hogy szerdán kezdheti az első 300 tonna kukorica szállítását. A felperes 2009. szeptember 30-án visszaigazolta azt az alperesi megbízást mint szállítmányozási megbízást, amely 2009. szeptember 29-i felrakodási időpontra és 23,32 tonna kukoricára vonatkozott.

2009. október 2-a és október 7-e között a peres felek között levélváltások, illetőleg telefonos beszélgetések zajlottak le a felperesi teljesítéssel kapcsolatban.

2009. október 12-én az alperes közölte a felperessel, hogy a megbízást és az írásbeli szerződést szeptember 25-én megküldte a felperesnek, a szóbeli megállapodás tehát már szeptember 25-én létrejött. Szeptember 28-án kapta kézhez a várható rakodások első ütemezését, amit azonnal továbbított a felperesnek és még ekkor sem jelezte senki, hogy a szállítás nem tudja vállalni, csak a délutáni órákra kapta azt az információt, hogy heti 2, legfeljebb 4 autót tud a felperes az alperesnek biztosítani, ami azonban elfogadhatatlan volt a számára, mivel a munkát már elvállalta.

2009. október 15-én az alperes és a megbízója abban állapodtak meg, hogy mivel az alperes objektív okokból nem tudja a vállalt mennyiséget teljesíteni, ezért az alperes megbízója 6,5,- EUR/tonna összeget számláz az alperesnek a nem teljesített mennyiségek erejéig. Az alperes megbízója 2009. november 5-e és 2009. december 18-a között három számlában, összesen 11.488,- EUR igényt érvényesített az alperessel szemben a nem szerződésszerű teljesítés miatt. Ezeket az összegeket az alperes a megbízójának megfizette.

2010. április 13-án az alperes kiállította a felperesnek a 3.099.946,- Ft-ra vonatkozó számláját, amelyben utalt arra, hogy ez fuvardíj különbözet a szerződés nem teljesítése miatt.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2010. február 23-án benyújtott keresetében az alperest 3.292.718,- Ft szállítmányozási díj, ennek az esedékességtől a kifizetésig járó a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte

kötelezni arra hivatkozással, hogy a szerződéseket teljesítette, az alperes azonban a díjat nem fizette ki a részére.

Az alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte, egyúttal 3.099.946,- Ft erejéig a Ptk. 318. § (1) bekezdésére hivatkozással beszámítási kifogást terjesztett elő. Előadta, hogy a felperestől kukorica szállítására ajánlatot kért, az ajánlatában megjelölte a fuvarozandó mennyiséget is. A felperes az árajánlatot megadta, a szerződés teljesítését elkezdte, mivel a fuvareszközöket részben kiállította. Állította, hogy annak ellenére, hogy a felperes az általa írásban megküldött szerződést nem írta alá, a szállítmányozási szerződés szóban, 2008. szeptember 25-én a felek között létrejött. Mivel a felperes szerződésben foglalt kötelezettségének csak részben tett eleget, ezért a megbízója felé kötbérfizetési kötelezettsége keletkezett, amelyet a megbízója részére kifizetett. Ezt az összeget kívánta beszámítani a felperes követelésével szemben.

A felperes az alperes beszámítási kifogásának az elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy hosszas egyeztetések folytak 1.000/2.000 tonna kukorica elszállítására, részéről azonban konkrét ajánlat nem került megküldésre, ezért ajánlatot az alperes nem is fogadhatott el. Hiányzott ugyanis a konkrét szállítási határidő, a mennyiségi ütemezés megjelölése, továbbá az alperes is arra hivatkozott, hogy nem ő, hanem a partnere fogadta el az általa korábban megküldött ajánlatot. Álláspontja szerint a felek között ezért jogviszony nem jött létre, amit igazolt az általa alá nem írt szerződés is. Az pedig nem róható a terhére, hogy az alperes a szerződéskötés előtt megbízójával már megkötötte a szerződést. Hivatkozott továbbá arra, hogy minden egyes fuvarfeladatra önálló szerződést kötött.

A Fővárosi Bíróság a 2010. október 25. napján kelt 6.G.40.353/2010/14. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.292.718,- Ft tőkét, annak 2009. december 11-től a kifizetés napjáig járó minden naptári félév teljes idején az érintett félév előtti utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növel mértékét és 362.236,- Ft perköltséget; az alperes beszámítási kifogását elutasította.

Határozata indokolása szerint a rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a peres felek között létrejött szállítmányozási szerződéseket a felperes minden esetben kifogástalanul teljesítette, igazolta a címzett kifogás nélküli áru átvételét, a díj megfizetését azonban az alperes nem teljesítette, ezért annak megfizetésére kötelezte.

Az alperes a felperes keresetével szemben beszámítási kifogással élt. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelte a beszámítási kifogással összefüggő körülmények bizonyítása, mivel a felperes a felek közötti szerződés tartalmát is vitatta.

2009. szeptemberében az alperes havi 1.000 tonna szállítására vonatkozó ajánlatot terjesztett a felperes elé, amely aláírt példányának a visszaküldését kérte.

Mindebből megállapítható az, hogy az alperes szándéka írott szerződés megkötésére irányult. Az elsőfokú eljárásban az alperes nem bizonyította a felperes tagadásával szemben, hogy az írott ajánlatot a felperes írásban elfogadta és azt vele közölte volna. Mindez pedig azt jelenti, hogy írásbeli szerződés létrejöttét az alperes nem tudta bizonyítani.

Az alperes álláspontja szerint az írásbeli szerződéstől függetlenül a felperestől érkezett ajánlat elfogadásával a felek között a szerződés létrejött. Az elsőfokú bíróság a becsatolt iratokból megállapította, hogy az alperes ajánlatkérése csak a díjra vonatkozott, a szerződés egyéb lényeges tartamára nem tartalmazott ajánlatkérést. Az erre adott felperesi válaszában is árajánlatot tartalmazott, azaz a szerződés egyéb lényegesnek tekintett kellékeit az egyáltalán nem tartalmazta. Mivel a havi szállítandó mennyiség vonatkozásában a felek között egyező akarat nem volt, illetőleg illet az alperes nem bizonyított, ezért az elsőfokú bíróság ezen alperesi okra hivatkozással sem látta megállapíthatónak az alperes által állított tartalmú szerződés létrejöttének bizonyítását.

A 2009. szeptember 24-i felperesi árajánlatra adott, az alperes részéről ugyanezen a napon küldött válaszából is kitűnik, hogy az alperes maga is tisztában volt azzal, hogy a havi 1.000 tonna áru szállítására vonatkozóan közöttük további egyeztetés szükséges.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes az általa állított tartalmú szerződés létrejöttét nem bizonyította. Utalt az elsőfokú bíróság továbbá arra, hogy a rendelkezésre álló adatokból az tűnik ki, hogy az alperes olyan időpontban egészítette ki a saját partnerével kötött szerződését a kötbérre vonatkozó kikötéssel, amikor már tudta, hogy a felperes semmiképpen sem fogja aláírni a neki megküldött havi 1.000 tonna szállítására vonatkozó szerződési ajánlatot. Abból, hogy az általa szeptember 25-én megküldött írásbeli szerződést a felperes nem küldte vissza, az alperes nem következtethetett megalapozottan arra, hogy közöttük az általa elküldött ajánlat tartalmával egyezően a szerződés létrejött volna. Abból a körülményből pedig, hogy a felperes szeptemberben egyedi megbízás alapján teljesített, nem lehet arra következtetni, hogy ez az alperes által állított havi 1.000 tonnára vonatkozó árumennyiségre vonatkozó szerződés keretében történt volna. A felperes hivatkozott arra is és iratokkal támasztotta alá, hogy minden esetben konkrét megbízás alapján kötött szerződést egy-egy kamionnyi árura.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak részbeni megváltoztatásával a beszámítási kifogásának történő helyt adást. Arra hivatkozott, hogy a beszámítási kifogás elutasítása megalapozatlan, a tényállás részben iratellenes, az ítélet pedig téves jogi indokoláson alapul.

Változatlanul fenntartotta azt az elsőfokú eljárásban is kifejtett jogi álláspontját, hogy a felek között a szerződés létrejött, mivel a felperes a fuvarszöveget kiállította és a szállítást elkezdte. Az írásbeli szerződést ugyan a felperes nem írta alá, azonban az

írásbeli szerződés tervezet tartalma a korábban lefolytatott levelezés alapján a felek között létrejött egyező tartalmat foglalja magában.

Az ítélet indokolása is ellentmond önmagának, mivel azt tartalmazza, hogy „Nem vitásan megállapítható, hogy 2009. szeptemberében az alperes havi 1.000 tonna áru szállítására vonatkozó fuvarozási árajánlatot terjesztett a felperes elé.” A felperesi válasz ehhez képest nem említette, hogy a mennyiség elszállítására nem képes, valamennyi célpont esetében megjelölte az árat, az előrendelési és a tranzitidőt, továbbá ráírta, hogy az ajánlat október 31-ig érvényes. Az A/4 alatt csatolt válaszában a felperes által megadott árakat elfogadta és ismételten megerősítette, hogy október, november, december hónapokra havi 1.000 tonna áru fuvarozására vonatkozik a megbízás, majd átküldte az A/21 alatt csatolt írásbeli szerződéstervezetet, amely ugyancsak 1.000 tonna/hó mennyiséget jelölt meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az a megállapítása, hogy „a korábbi dokumentációkból megállapítható, hogy az alperes ajánlatkérése csak a díjra vonatkozott, a szerződés egyéb lényeges tartalmára nem tartalmazott ajánlatkérést”, iratellenes. Az ajánlatkérő levelet úgy fogalmazta meg, hogy havi 1.000/2.000 tonna áru szállítására vonatkozott. A felperes a válaszában, mivel a mennyiség nem volt vita tárgya, megadta az árakat. Az ezt követő levélben nyugtázta az árak elfogadását és ismételten megerősítette, hogy havi 1.000 tonna áru fuvarozására vonatkozik a megbízás. A felperes 2009. szeptember 29-én a fuvareszközöket kiállította, a teljesítést elkezdte úgy, hogy nem kifogásolta az alperes szerződéskötési akaratának legalapvetőbb részét képező 1.000 tonna/hó árumennyiséget. Az írásban átküldött, az alperes által aláírt szerződés a felperes teljesítésének megkezdésével, mint felperesi ráutaló magatartással, álláspontja szerint létrejött. Ennek a szerződésnek a tudatában kötötte meg a megbízójával a szerződést, melynek hibás teljesítésére a felperes felróható magatartására visszavezethetően került sor. Az ebből keletkezett kárát okiratokkal bizonyította, a kár megtérítését bankszámla kivonattal igazolta.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak érdemben helytálló indokaira tekintettel.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, azaz kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes beszámítási kifogását az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította-e el.

Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogásának elbírálása körében a tényállást helyesen állapította meg és megalapozott jogi következtetéssel utasította el az alperes igényét azzal, hogy nem tudta bizonyítani a 2009. szeptember 24-i felperesi árajánlat alapján – akár írásban, akár ráutaló magatartással – a peres felek közötti szállítmányozási szerződés létrejöttét.

A szállítmányozási szerződés megkötése nincs írásbeli alakhoz kötve, az létrejöhet szóban, írásban és ráutaló magatartással is.

Nem vitásan az alperes a felperestől 2009. szeptember 23-án díjajánlatot kért, Kaposvárról több olasz városban 1.000/2.000 tonna kukorica havonta történő szállítására. Erre 2009. szeptember 24-én válaszolt a felperes, megjelölve, hogy a kamion típusa oldalbillenős, az áru ömlesztett kukorica, Kaposvár és öt olasz város között a fuvardíjat meghatározta. Közölte, hogy az előrendelési idő 4–5 nap, a tranzitidő 2 nap és az ajánlat október 31-ig érvényes. Az erre küldött válaszban az alperes a felperessel közölte, hogy az ajánlatot úgy tűnik a partner elfogadta, egyelőre október, november, december hónapokra havi 1.000 tonna áruról lenne szó. Közölte azt is, hogy amint megvannak a pontos adatok, egyeztetnek a továbbiakat illetően. Az eredeti ajánlatkérés, ahogy arra a felperes a 2009. október 7-én alperesnek küldött levelében is hivatkozott, pontos adatokat nem tartalmazott. 2009. szeptember 25-én az alperes által a felperesnek megküldött visszaigazolásnak nevezett szerződéstervezet már olyan konkrét adatokat tartalmazott, amelyre vonatkozóan a felek között nem volt előzetes egyeztetés, ezért a módosított ajánlat alapján csak akkor jöhetett volna létre a felek között a szállítványozási szerződés, ha ahhoz a felperes is hozzájárul, az ajánlatot elfogadja. Mivel a 2009. szeptember 25-én kelt visszaigazolásnak nevezett megállapodást a felperes nem írta alá, ezért a peres felek között írásbeli szállítványozási szerződés létrejöttét az alperes nem tudta bizonyítani. A felperesi levelek, amelyeket a 2009. október és december közötti időszakban írt az alperesnek, ugyancsak azt támasztják alá, hogy havi 1.000 tonna áru szállítására vonatkozóan a szerződés írásban nem jött létre a felek között.

A felperes az elsőfokú eljárásban a keresetlevélhez csatolt okiratokkal igazolta tizenegy alkalommal nemzetközi szállítványozási szerződés létrejöttét, ahol minden egyes esetben a felek között írásban jött létre a szerződés, annak felperes általi alperes részére megküldött visszaigazolást követően került csak sor a tényleges teljesítésre. Jelen esetben az alperes a 2009. október 1. és 2009. december 31-e közötti időszakra vonatkozóan a perbeli vitatott szállítással kapcsolatban ilyen megbízás visszaigazolást nem tudott csatolni, arra nem is hivatkozott. A peres felek közötti szerződéses kapcsolat azonban minden esetben, minden egyes szállításnál külön-külön írásbeli visszaigazolással jött létre.

Az alperes az elsőfokú eljárásban csak állította, de nem bizonyította, hogy a felek között szóban szállítványozással megállapodás jött volna létre. A 2009. október 12-i levélben erre történő utalás nem alkalmas a szerződéses jogviszony kétségmentes bizonyítására.

Az alperes a fellebbezésben és az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy a felperes 2009. szeptember 29-én a fuvarszközt kiállította és megkezdte a teljesítést, így ráutaló magatartással a 2009. október, november és december hónapokra havi 1.000 tonna kukorica szállítására a szerződés létrejöttét igazolta. Az alperes által A/8 alatt becsatolt szállítványozás visszaigazolása, amely 2009.

szeptember 30-án kelt, felrakás ideje 2009. szeptember 29.-e volt, a lerakás ideje pedig 2009. október 1-je, nem bizonyítja azt, hogy ezzel az alperes által hivatkozott 2009. október, november és december hónapokban általa rögzített havi 1.000 tonna szállítására vonatkozott, figyelemmel arra a tényre is, hogy az ezen visszaigazoláson szereplő lerakóhely nem egyezik meg az ajánlatkérésben és a visszaigazolásnak nevezett szerződésben rögzített olaszországi lerakóhelyekkel.

Az alperes a megrendelője felé 2009. október 15-én úgy vállalt kötbér fizetésére vonatkozó kötelezettséget, hogy a peres felek között a perbeli jogvita tárgyát képező árumennyiségre a szállítmányozási szerződés létrejött volna, ezért az alperes kártérítési igénye megalapozatlan. A kártérítési követeléséhez - amelyet beszámítási kifogás útján érvényesített - többek között a felperes felróható, jogellenes magatartását kellett volna bizonyítania a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján, amely bizonyítási kötelezettségének az alperes nem tett eleget, ezért a beszámítási kifogása megalapozatlan.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - kiegészített indokolással – helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült költsége megfizetésére.

A felperes csatolta a másodfokú eljárásra vonatkozó megbízásra kiterjedő megállapodást. A másodfokú eljárásra megjelölt 300.000,- Ft + áfa ügyvédi megbízási díjat a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, mert ez áll arányban a pertárgy értékével és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, a felperes jogi képviselője írásban az alperes fellebbezésére ellenkérelmet nem terjesztett elő, a tárgyaláson szóban röviden adta elő azt.

Budapest, 2011. év május hó 4. napján

Dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő